Ч. 241. Второк 8 падолиста (26 жовтня) 1904. Рік XIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(З краевого сойму. — З Буковини. — Розрухи в Інсбруку. — Бійка в парляменті француским. — Ще про напад балтийскої фльоти на рибацкі судна. — З поля війни.

На суботнішнім засіданю сойму краевого вела ся дискусия над середними школами. В загальній дискусиї промавляв перший др. Олесницкий і передовсім звернув увагу на лихе поміщене гімназий. Значна часть будинків — казав бесідник — то кримінали а молодіж виходить з них каліками. Длятого треба конче установити шкільних лікарів. Дальше обговорював бесідник систему науки і доказував, що молодіж есть перетяжена наукою, учить ся предметів, котрі їй опісля в житю зовсім непотрібні. Гімназиї стоять все ще на становищи середновічних часів і не лиш підручники але й основи науки суть перестарілі і не відповідають теперішному духови поступу. Дитину вже з гори змушуе ся вибирати собі якесь зване. Наконець обговорював бесідник справи руского шкільництва і поставив відповідні резолюциї. — Сойм ухвалив резолюцию дра Олесницкого, жадаючу скорого вибудованя будинків для руских гімназий у Львові і Тернополи.

Дальше ухвалено утраквізм в школах середних, значить ся, що в тих школах з викладовою мовою польскою може наука рускої мови бути обовязковою і навідворот, польска мова в руских гімназиях. — Ухвалено також проект закона, після котрого статут кр. Ради шкільної має опирати ся на тім законі а не лиш на самім розпорядженю цісарскім, котре може бути кождої хвилі змінене. При сій нагоді пос. др. Король домагав ся роздїлу кр. Ради шкільної на польску і руску. Наконець ухвалив сойм слідуюче внесене: „В з и в а е с я п р а в и т е л ь с т в о, щоби п р и с т у п и л о д о о с н о в а н я г і м н а з и і в С т а н и с л а в о в і з р у с к о ю в и к л а д о в о ю м о в о ю.“ За сим внесенем комісиї голосував через повстане цілий сойм з виїмкою послів Лешка і Тадея Ценьских, Коритовского і Городиского.

Буковиньский сойм ухвалив одноголосно основане р у с к и х і румуньских відділів при учительских семинариях, основане р у с к о - н і м е ц к о ї гімназиї у Вижници та іменоване р у с к о г о і румуньского шкільного інспектора краєвого. Сойм ухвалив також оснувати в Чернівцях німецку висшу школу реальну а в Кімполюнзі румуньску гімназию.

Розрухи в Інсбруку мали грізнійший характер, як то в першій хвили можна було гадати. Реставрациї „під білим хрестом“ і „під золотою рожею“ знищено зовсім і повиривано також богато італіяньских вивісок. В суботу в полудне прийшло було знов до грізних демонстраций. У всіх домах, де живуть Італіянці, повибивано шиби. Лиш з великим трудом удало ся якомусь радникови маґістратскому завести спокій тим, що жандармерия уступила. Німці відгрожують ся, що не перестануть демонструвати, доки в Інсбруку буде італіяньский виділ університетский. Команда XIV. корпуса перечить тому, мов би маляр Пеццеі згинув в ночи на 4 с. м. від баґнета. Баґнети вояків оглядано зараз на місци і не знайдено на ніякім слідів крови, а три стрільці оповідають, що виділи якогось цивільного чоловіка з великим ножем в руці. Команда XIV. корпуса домагае ся длятого, щоби при обдукциї тіла була також комісия войскова, котра би могла переконати ся, чи рана походить від баґнета, чи ні.

Розрухи інсбруцкі відбили ся голосним відгомоном в Триесті, Зальцбурзі і Відни а навіть аж в Римі. Рада громадска в Триесті запротестувала против насильства Німців в Інсбруці і каже, що коли так дальше буде, то в Триесті готові вибухнути розрухи против Нім-

Лїсний гріх.

(*З німецкого — Юлія Сиручка.*)

1.

Над гористою лїсною околицею розлило ся ярке сьвітло літного сонця, за те в алькири маломісточкової коршми клубив ся густий дим з коротких люльок і лихих циґар.

Коршма лежала на краю малого місточка там, де вже зачинали ся поля і луки. Єї алькир мав лиш одно вікно і коли було наблизити лице до запорошених шиб, то видко було, що зараз за луками підносять ся з вузкої долини стрімко лісами порослі гори.

І саме о тих великих лісах повних струнких ялиць, що накривали узбіча і верхи гір, говорено тепер живо і голосно в алькири.

Довкола довгого стола сиділо кільканайцять мужчин. На столі стояли склянки повні пива, а між ними тарелї, на котрих були ще останки їди. Під задною стіною, напротив одинокого вікна лежала на шировкій деревляній підставі бочка пива, до котрої кождий до вподоби приступав і коли хотів, міг собі налити склянку.

Мужчини, що сиділи довкола стола, мали на собі темні сьвяточні одяги, хоч нині не була ні неділя, ні сьвято. Деякі мали на голові ширококрисий чорний капелюх, у деяких зсліз він вже аж на карк. Але у всіх видко було оживлене і зацікавлене якоюсь важною справою, або з трудом здержуване роздратоване.

По вузшій стороні стола під вікном сиділа марна, середної величини стать з посивілим вже волосем. Перед нею лежали розложені рахункові книги і письма. Напротив, по другій вузшій стороні стола, сидів широкоплечий мужчина з смаглявим лицем і цїлим лісом чорного волося. Він саме поклав тяжко на стіл свою жилясту, широку руку і глядів блискучими очима від одного мужчини до другого.

— Так, так, погляньте лиш крізь вікно і придивіть ся єму добре, тому нашому лісови — говорив він дальше сильним, глубоким голосом. — Той ліс належить до нас двайцятьох, як тут сидимо, але двайцять перший, що господарить в нїм і що мусить бути лісничим, коли господарка має бути добра, мусить бути честним чоловіком, якому ми могли би завірити. То мусить бути такий чоловік, котрому могли би ми заглянути в душу і в кишеню, щоби він при тім не почервонів. То кажу я, Міха, коваль, і на иншого не голосую! — Він ударив кулаком гнївно в стіл. — Ні, на иншого не голосую! — крикнув ще раз пристрастно. — І ні один з вас того не зробить, ні один, що честно думає!

Між присутними озвали ся тут і там тихі слова одобреня і згоди. Лише сивий, що сидів по другім кінци стола, мовчав.

— Я гадаю — озвав ся він по хвили повільним, майже вагаючим ся голосом, немов би ще надумував ся — що ніхто з нас всіх не буде собі бажати иншого лісничого, лише честного і спосібного. Але Міхо, то некречно з твоєї сторони, що ти за тою грудкою землї, яку ми лише перед кількома годинами кинули в гріб покійного лісничого, кидаєш тепер слова, що тяжко мусять заважити на домовині покійного. Так, дуже тяжко, Міхо, бо ти кидаєш на его домовину поганe підозріне!

Бесідник перервав і ніхто з присутних не відозвав ся. Всі чули то, що покійного, котрого лише що похоронено, тяжко знеславлено і що то не повинно бути, бо за его житя ні один чоловік ані не подумав зле про него, ані сказав лихого слова.

Коваль повісивши голову, дивив ся якийсь час понуро перед себе, а відтак відозвав ся вже спокійним голосом:

— Мій любий Йошо, чи добре я роблю чи зле, то покаже ся! Тебе я не виноватчу — і при тих словах піднїс нагле голову і поглянув просто на сидячого напротив него.

— Ти нічого не знав, ми нічого не знали — але тепер ми дещо довідали ся. І о тім чеї позволиш нам говорити.

— Того я тобі не боронив — відповів чоловік під вікном.

— Ні, то ні! Але слухай. Старий лісничий Вінко мешкав в малій комнатці за моєю кузнею. І я бачив его кождого дня і кождого дня розмавляв з ним, а ніколи не замітив я по нїм нічого незвичайного. Він жив справді дуже просто: трохи хліба і солонини на цілий день, то було всьо, що він їв і лиш рідко коли дрібку мяса. Правда, горівку дуже любив і від неї таки помер! Коли я перед трема днями побачив, що він рано не виходить з сво-

ців і правительства. В Зальцбурзї ухвалив сойм пильне внесене пос. Гібера і товаришів, в котрім сойм висказує своє сожалїнє з тої причини, що в Інсбруцї поплила кров нїмецка і висказує надїю, що правительство зробить все, щоби права Нїмців були ушановані. Нїмецкі студенти у Відни устроюють нинї (в понедїлок) рано поминальне богослуженє за жертви в Інсбруцї а вечером мають відбути ся збори студентів.

Як тепер показує ся, пос. Сіветок побив досить тяжко в парламентї француским мінїстра війни Андре'го. Він напав на него несподївано і вдарив в лице мабуть кулаком, а що мав ще й перстенї на пальцях, то удар був так сильний, що мінїстер аж повалив ся і упав на президента мінїстрів Комбеса, котрий его піддержав. Андре має тепер рани на лици. Сіветок стане тепер перед судом і може бути засуджений на 2 до 5 лїт кримiналу.

Удержуєсь уперто чутка, що цїла подія на північнім мори коло Гуль стала ся наслїдком того, що велика часть залоги росийских кораблїв була запита і стрїляла не лиш до рибацких лодий, але й на власнї кораблї, від чого згинуло кількох моряків, а один сьвященик корабельний єсть тяжко зранений. Єго лишили у француским шпитали в Танґері, де єму мали відняти руку, котру нїби то мала єму вхопити якась машина на кораблї і поломити. Се мало бути також причиною, що не цїла залога заплила була до Віґо, лиш одна часть, а друга поплила дальше аж до Тангера.

Атаки на Порт Артур повтаряють ся заєдно. В Токіо розійшла ся чутка, що Японцї здобули форт Ваіґшан і затопили кілька кораблїв транспортових, а воєнні кораблї в Порт Артурі підпалили. Доси однакож нема потвердженя тої вісти, а з росийскої сторони перечать всему і кажуть, що страти Японців в порівнаню з їх дуже малими успіхами суть величезні.

Новинки.

Львів дня 7-го падолиста 1904.

— **Іменованя.** Wiener Ztg. оголосила: Є. В. Цїсар іменував судового радника Гуґона Крулиловского заступником президента окружного суду в Перемишли і судового радника Володимира Гузара в Коломиї радником висшого суду краєвого для окружного суду в Станиславові.

— **З нотарияльних кругів.** II. президент мінїстрів переніс нотаря Волод. Янишевского з Бродів до Дрогобича.

— **Конференция** ветеринарийних лїкарів радила onoгди у Львові в ц. к. Намістництві. Наради вели ся в присутности 10 делеґатів з десятьох галицких повітів і мали на цїли обдуманє способів поліпшеня положеня міских лїкарів ветеринариї, з узглядненем заосмотреня на старість і забезпеченя вдів та сиріт. Всї згодили ся на то, що найлїпшою радою на те є украєвити або удержавнити ветеринарийних лїкарів. В тім дусї ухвалено резолюцию і поручено вислати відповідну петицию до сойму та до Намістництва.

— **Карна розправа.** В пятницю мин. тиждня займав ся повітовий суд III сек. у Львові справою викритя перед кількома тиждням в Ринку ч. 43 потайної нори розпусти. Обжалованї о посередництво в сїм поганім дїлї ставали властителька мешканя Катерина Марціхів, її любовник Жиґмонт Гаверштох, їх послугач Майорко Голендер і вкінци одна з „гостий" того дому, Олена Колодій. Тоту послїдну обжаловано о намову молодшої сестри до розпусти. Розправа була тайна. Переслухано в характері сьвідків кілька осіб, між ними лише одну женщину, сестру Колодїївни і відчитано протокол тої женщини та ще одного мужчини. Вирок запав такий: Марціхову засуджено на 3 місяцї строгого арешту з постом, Гаверштона на місяць, Голендра на 3 тиждні, а Колодїївну увільнено.

— **Морд для рабунку.** Дня 3 с. м. о годинї 7 вечером дано знати начальникови громади в Стрілковичах коло Самбора, що на публичній дорозї за Дубрівкою лежить на земли убитий чоловік, а конї з возом стоять побіч. Коли війт з сьвідками прибув на місце, показало ся, що то труп Дмитра Пиртики, що держав в Воютичах крамницю і трафіку, котрий о годинї $5^{1}/_{2}$ по полудни вертав з Самбора з торгу до дому, мав при собі готівки до 200 К і в дорозї зістав убитий і обрабований. Жандармерия енерґічно слїдить за виновниками того злочину.

— **Обманцї.** В конторі виміни гроший Бірнбавма в Кракові зголосило ся онигди двох молодих дезертирів з Росиї і просили, аби купив від них 4 льоси росийского банку пляхотского. Один з дезертирів назвав ся Яковом Брінером з Ченстохови, а другий Лейбом Рапапортом з Нового Радомска. Бірнбавм не знав курсу тих льосів, тому згодив ся дати лише задаток 1650 К і 200 рублїв, а по решту просив зголосити ся за кілька днів, на що дезертири згодили ся. Всї чотири льоси вислав Бірнбавм до контори Вавельберґа в Варшаві. Звідтам донесено, що ті льоси крадені, тому їх задержано в Варшаві. Бірнбавм доніс про те краківскій полїциї, яка зарядила слїдство за дезертирами, що певно належать до міжнародної ватаги злодіїв.

— **Арештоване розбишаки.** Дня 27 м. м., около 6 години по полудни, арештували в Брідку на Буковинї постенфірери Тимко і Кучерявий Василя Ткачука, родом із Кулївців, що недавно замордував свою жінку і доньку. Розбишака узброєний був револьвером, котрий єму сконфіскована. Потім запроваджено скованого до суду в Заставнї і замкнено до судових арештів.

— **Пожар фабрики.** В маґазинї цукрової фабрики в Лужанах на Буковинї вибух дня 1 с. м. огонь і знищив цїлий будинок враз з припасами. Завдяки дирекциї і службі удало ся огонь зльокалїзувати. Звідки повстав огонь, не звістно, шкода виносить понад 230.000 К.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 7 падолиста. Нїмецка партия поступова відбула вчера засїданє, на котрім ухвалено дати вираз своєму невдоволеню з причини

еї комнатки, а в серединї горить ще сьвітло, увійшов я до комнати і побачив єго, що лежав на земли межи крїслом і столом, де перше сидїв і де помер від удару серця. А на столї стояла велика фляшка з горївкою і велика чарка. Тодї очивидно я анї не гадав, що той чоловік мав в своїй старій скрини понад два тисячі золотих.

Знов настала перерва. Чоловік під вікном мовчав також і дивив ся мовчки в книжки і письма, які перед ним лежали.

— Суд найшов гроші в скрини — сказав вкінци, коли ніхто більше не відзивав ся — і суд дійде, звідки взяли ся ті гроші. Я, як бурмістр, можу лиш сказати, що після мого пересьвідченя він їх честно заробив, бо він торгував деревом з селяньских лїсів і часто водив купців до селян, коли они хотїли продавати ліс. На нашім лїсї він певне не вбогатив ся —

— Ти мусиш то найлїпше знати — перебив коваль — бо ти начальник нашої лїсної спілки. Ти був би зараз побачив, коли би що не було в порядку.

— Певне що був би побачив, але я не знаю, в який спосіб міг би він був у нас збогатити ся.

Того я також не знаю — сказав коваль і випив до дна свою склянку пива.

— Отже ми годимо ся — говорив бурмістр дальше, поглянувши довкола. — Возьмемо спосібного, молодого лїсничого з добрими сьвідоцтвами —

Другі голосно притакнули.

— Мій любий Йошо — замітив коваль — то ще не всьо. Господарка в лїсї мусить бути инша.

— Як то?

— Зараз тобі скажу. — Коваль легко і глумливо усьміхнув ся. — Дерево, яке ми кождого року стинали, продавали ми вже на публичній лїцитациї, коли було виміренe.

— Ну і?

— А хто мірив дерево? — Лїсничий! І кому ми все віримо? — Лїсничому!

— Атже він на те є — замітив котрийсь.

— Так, певне що він на те є, але й ми на те, аби глядїти, щоби лїсничий добре мірив і обчисляв.

Бесїдник перервав. Бурмістр нїчого не відповідав, дивив ся на коваля мовчки і здавало ся, немов би заперши віддих, ждав на то, що той більше скаже.

Але той не сказав нїчого.

Настала перерва, в котрій кождий роздумував, що коваль хотів сказати тими неясними словами і що він гадає.

Бурмістр ждав ще хвильку, чи коваль не буде дальше говорити, але коли той мовчав, спустив голову, написав щось на папері, що лежав перед ним і вкінци сказав:

— То можемо зробити, можемо бути при міреню.

Коваль глумливо поглянув на бурмістра, але той не бачив сего, бо знов глядїв в свої папери. І немов би легка насьмішка появила ся на устах коваля, коли все ще глядїв усьміхнений на сидячого напротив себе, а відтак вiзвав ся:

— Коли так, то я вдоволений — менї ішло лише о лїсничого. Отже заряди голосованє, Йошо!

— Ну то голосуймо — сказав бурмістр, глядячи від одного мужчини до другого — здаєть ся всї будуть за тим? — і при тім підніс руку в гору.

— Всї! — засьміяв ся коваль, дивлячись довкола. — А тепер ми готові — що? — Він підняв ся. — Маю нинї ще роботу дома, пиво випєте вже й без мене. Отже бувайте здорові!

— Ще склянку, Міхо, на твою розумну гадку — крикнув один з присутних.

— Так, так, ще одну! — відозвали ся хором.

— Про мене — послїдну!

Коваль підніс свою сьвіжо наповнену склянку, з котрої спливала піна, до гори.

— За твою розумну гадку — крикнув один з зібраних. — Многая лїта!

— Многая лїта! — роздало ся в хорі і всї обступили відходячого; також бурмістр приступив, аби з ним цокнути ся.

— Я прийду ще нинї до тебе, до тартаку, Йошо — сказав коваль — маю клеців порізати і хочу з тобою згодити ся. Будеш дома?

— За пів години —

— То не така пильна річ! Пий лиш пиво. Я прийду аж під вечер, коли упораю ся дома.

Він ще раз усьміхнув ся значучо до бурмістра, відтак вийшов, тріснувши за собою дверми — —

Пів години пізнїйше пійшов і Йоша, бурмістр, до дому. З легко похиленою головою ішов дорогою, держачи книжки і письмо в правій руцї та глядячи задумчиво перед себе в землю.

З поважанем і вічливо витали єго люди, але з сумною усьмішкою; пригноблений дякував їм старий чоловік і за кождим разом скоро спускав очи в долину і глядів перед себе. Він мав довшу дорогу, бо єго дім лежав за містом. По обох сторонах дороги простягали ся вузкими смугами лук долина, котрою переплинає чистий і спокійний потік. До луг притикали високі гори, що були покриті аж до вершків густими шпильковими лїсами.

На право від ідучого поволи здіймав ся громадский ліс стрімко в гору. Він ріс на великій горі, котра на вершку розширювала ся в обширну пороcлу лїсом рівнину.

подій в Інсбруцї, з причини славяньских паралельок на Шлеску, справи загребского унїверситету, італїяньского виділу в Інсбруцї і наконець з причини зміни в кабінетї, головно же з причини іменованя ческого мінїстра-краяна. Вислано депешу до бурмістра в Інсбруку з сочувством з причини насильства, котрого жертвою стали ся Нїмцї.

Відень 7 падолиста. Нїмецка партия народна ухвалила вчера домагати ся замкненя правничого виділу в Інсбруцї і запротестувала против славяньских паралельок на Шлеску.

Інсбрук 7 падолиста. В похоронї Пеццея взяли участь великі маси людий. Над гробом промавляли бурмістр і пос. Шальк. По похоронї пішло около 3000 на улицю Мариї Тереси, де посли Берґер і Штайн виголосили підбурюючі бесїди, накинули ся на урядників полїцийних а відтак виїхали чим скорше до Віденя, бо грозило їм арештоване.

Париж 7 падолиста. Стан здоровля мінїстра війни Андре'го не робить ніякої обави, однакож мінїстер мусить ще кілька днїв полежати в ліжку.

Петербург 7 падолиста. Ґен. Куропаткін телеґрафував дня 5 с. м.: Дня 3 с. м. напали Хунхузи у віддалї на 2 кільомери від стациї Дуінсїншан всхідно-хіньскої зелїзницї на российского комісаря войскового, підполковника ґенерального штабу Богданова, котрий разом з двома курєрами і 2 товмачами відбував подорож інформацийну по Монґолії. Богданова взяли до неволї а одного товмача забили. Вислана в погоню российска кіннота знайшла тїла Богданова, куриєра і другого товмача. Зловлено двох Хунхузів. Тїла привезено до Харбіна. Розведено слїдство в цїли вишуканя убийників.

Рим 7 падолиста. До 7 години рано було звістних 415 вислїдів виборів до палати послів. Вибрано 255 мінїстерияльних кандидатів, 39 з конституцийної опозициї, 23 радикалів, 23 социялїстів і 12 републиканів. В 63 округах мусить прийти до тїснїйшого вибору.

Хабаровск 7 падолиста. Ґенерал Лїневич одержав приказ, щоби сейчас виїзджав до армії ґен. Куропаткіна.

Константинополь 7 падолиста. Корабель российскої добровільної фльоти „Ярослав“ переїхав вчера через Дарданеллї з набором вугля і води для Балтийскої фльоти. Инші кораблї чорноморскої фльоти мають один по другім що десять днїв переїхати через Дарданеллї.

Поїзди льокальні.

Приходять до Львова.

З **Брухович** 6·42, 7·30, 11·45 рано, 3·00, 4·30 і 5·03 по полудни, 7·54 і 8·59 вечером (до 11/9 вкл.)

З **Янова** 8·20 рано, 1·16, 4·45 по полудни, 9·25 вечером (від 1/5 до 30/9 вкл.) 10·10 вечером (від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята).

Зі **Щирця** 9·35 вечером (від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята).

З **Любіня** вел. 11·35 вечером (від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До **Брухович** 5·48 рано, 9·30 і 10·50 перед полуднем, 1·05, 3·35 і 5·05 по полудни, 7·05 і 8·04 вечером (від 8/5 до 11/9 вкл.)

До **Янова** 6·50 рано, 9·15 перед полуднем (від 1/5 до 30/9 вкл.), 1·35 по полудни (від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята, 3·18 по полудни (від 1/5 до 30/9 вкл.) і 5·48 по полудни.

До **Щирця** 1·45 по полудни (від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята).

До **Любіня** вел. 2·15 по полудни (від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята).

НАДІСЛАНЕ.

— **„Краєвий Союз кредитовий“** видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цїнах:

1. Книга довжників . . . аркуш по 10 сот
2. Замкненя місячні 2 штуки . . „ 5 „
3. Інвентар довжників . аркуш „ 5 „
4. „ вкладників . „ „ 5 „
5. „ уділів . . . . „ „ 5 „
6. Книга головна . . . . „ „ 10 „
7. „ лїквідацийна . „ „ 10 „
8. „ вкладок щадничих „ „ 10 „
9. „ уділів членьских „ „ 10 „
10. Реєстр членів . . . . . „ „ 10 „
11. Зголошеня о позичку штука по 2 „
12. Виказ уморення позички „ „ 2 „
13. Асиґнати касові . . . . „ „ 1 „

Купувати і замовляти належить в „Краєвім Союзї кредитовім“ у Львові, Ринок ч. 10 I. поверх.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

Позаяк Йоша ішов тепер самотною дорогою нїким не замічений, став его хід ще повільнїйший. Его зігнута стать здавалось ледве порушала ся, а на его лици видко було сум і майже розпуку. Его очи були немов замрачені, коли тепер звернули ся на громадский лїс і з его грудий добуло ся тяжке зітхнене.

Він задержав ся, глядів хвильку на лїс і пійшов дальше хитаючи головою і бурмотячи щось до себе.

Тепер доніс ся до его уха скреґіт пили і з посеред цїлого лїса овочевих дерев виринув перед ним хороший і милий одноповерховий дім. Зараз побіч був тартак, перед котрим лежала цїла гора обібраних з кори клеців.

Той вид здавало ся урадував старого і на серци стало ему лекше.

Густий, низький пліт з молодих яличок, з вузкою фірткою, окружав сад, дім і подвіре. На подвірю кормило ся саме тепер цїле стадо курий і голубів, а за пестрою товпою крилатої громади сиділа під стїною дому дівчина, що безнастанно сипала повними пригорщами зерна кукурузи і иншого збіжа між птицї, не звертаючи найменшої уваги на входячого.

Йоша задержав ся і приглядав ся хвильку дівчинї, не відзиваючи ся анї слова. В чертах его лиця проявила ся мішанина співчутя, ніжности і смутку. Відтак приступив близше, поклав руку на плече дівчини і сказав тихо, але виразно:

— Вже досить, Ліза!

Дівчина підвела до него очи, похитала головою і дальше сипала.

— Досить, Ліза — повторив старий і хопив за до половини повне сито.

— Не досить, не досить! — крикнула уперто і гнївно дівчина.

Старий легко потягнув за сито, аби его відобрати; але нагле блисло в очах дівчини і она торгнувши нагле за сито, вирвала его з рук старого і висипала всьо зерно відразу між дріб.

— Давай їм вже, давай! — сказав успокоюючи старий, побачивши розярене дівчини. — Але відтак прийди до мене.

Він кинув ще люблячий, успокоюючий погляд на бідне, напів дурновате сотворінє і пійшов поволи до дому. На порозї ще раз обернув ся і побачив, як Ліза лише що висипане зерно збирала з землї і знов его кидала з криком і проклонами між кури і голуби.

Зітхнувши увійшов старий до комнати, звідки був вид на подвіре. Він поклав письма і книжки на великий стіл і приступив до вікна. Нинї майже гнало его щось, аби заєдно дивити ся на то бідне єство на подвіри. Бесїди при нинїшнім засїданю обудили в нїм тільсо спомине! І не було вже нїкого на сьвітї, хто міг би їх з ним подїлити. Особа, що була би до того найвідповіднїйша, его жінка, спала вже давно сном блаженних, а друге живуче єство, що до него належало, его одинока дитина, була слабоумна.

І старий Йоша пригадує собі нараз на той час, коли он-той лїс на горі був ще цїлком молодий. І він бачить в тій хвили не лише молодий лїс перед собою, але й старе, тодї ще бідне і брудне подвіре і нужденну напів розвалену хату. Він бачить то всьо перед собою як на якім образї

А мала, хороша дитина, дівчинка, бавила ся на подвіри, а він сам направляв саме щось коло плуга. Нараз вибігає кілька людий з хати до него і він стає блїдий як стїна і знає вже всьо, заки они ще вспіли уста отворити. Він спішить до хати. Его жінка клячить перед трупом дитини і страшно ридає. Хлопець, якого перед кількома місяцями привела на сьвіт, помер.

А тепер приходять днї — один гірший від другого. Бідна жінка хорує і нїчого вже не говорить та лиш дивить ся перед себе, а мала хороша дівчинка стає їй чим раз ненавистнїйшою; она відпихає єї від себе, бо хоче лиш мати хлопця, що їй его смерть вирвала. І хоч як тяжко чоловікови вірити, але він бачить, що его жінка божевільна.

Але она не робить нїчого небезпечного і тому можна лишити єї з дитиною і певною служницею саму дома, аби докінчити в поли жнива разом з иншими людьми. То потреває лиш три дни. І перший день минув щасливо, другий так само кінчить ся, коли нараз — „горить!“ — роздає ся нагле крик між женцями і вже кидають всьо і спішать чим скорше до хати, що цїла стоїть в полумінї.

А коли прибігли, винесла саме служниця дитину з хати, облиту кровію і попечену.

— Господиня ще на подї! — кричить і люди кидають ся до хати, аби ратувати жінку.

Але нараз затріщало.

— Назад! Дах валить ся!

І они відскакують. Дах западає ся з тріскотом.

По огни находять спаленого трупа і ще щось: закровавлений молоток. Тим молотком била божевільна мати так довго нещасливу дитину по головцї, доки аж бідна дівчина не упала зімлїла серед полуміни.

Бідна дитина! Бідна мати! Чи не лїпше була би ти тодї зробила в своїй божевільности, коли-б ти була єї на смерть убила?

Старий чоловік коло вікна тяжко зітхнув. А на подвірю Ліза все ще кричала на кури і голуби.

(Дальше буде).

ОГОЛОШЕНЯ.

З друкарнї В. Лозиньского, під зарядом І. Недопада. (Телефона ч. 527).